

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj:3/13

Temeljem članka 5. Pravilnika o izmjenama Pravilnika o elementima i kontroli margine solventnosti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 98/12), Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine je utvrdila Pročišćeni tekst Pravilnika o elementima i kontroli margine solventnosti. Pročišćeni tekst Pravilnika o elementima i kontroli margine solventnosti obuhvata:

1. Pravilnik o elementima i kontroli margine solventnosti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 80/06) i
2. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o elementima i kontroli margine solventnosti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ", broj 98/12), u kojima je označen dan njihovog stupanja na snagu.

Broj: 1.0.-021-1909-4/12
Sarajevo, 28.12.2012. godine

DIREKTOR
Ivan Brkić v.r.

PRAVILNIK
O ELEMENTIMA I KONTROLI MARGINE SOLVENTNOSTI
(Pročišćeni tekst)

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se obračun kapitala i jamstvenog fonda društva za osiguranje (u daljnjem tekstu: društvo), obračun margine solventnosti za neživotna osiguranja, životna osiguranja i reosiguranje, način određivanja adekvatnosti kapitala društva, oblik i sadržaj izvješća za potrebe izračuna i kontrole kapitala i margine solventnosti, te rokovi i način izvješćivanja Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija za nadzor).

II OBRAČUN KAPITALA I JAMSTVENOG FONDA DRUŠTVA

Članak 2.

Društvo je dužno raspolagati odgovarajućim kapitalom s obzirom na obim i vrste poslova osiguranja koje obavlja kao i rizike kojima je izloženo kod obavljanja ovih poslova.

Kapital društva, sukladno Zakonu o društvima za osiguranje u privatnome osiguranju (u daljnjem tekstu: Zakon), čini osnovni kapital definiran člankom 3. ovoga Pravilnika i dodatni kapital definiran člankom 4. ovoga Pravilnika umanjjen za odbitne stavke kapitala iz članka 5. ovoga Pravilnika.

Članak 3.

Osnovni kapital društva sastoji se od:

1. uplaćenog dioničkog kapitala i uplaćene dioničke premije temeljem nominalnog iznosa običnih i prioritetnih nekumulativnih dionica izdanih temeljem novčanih uplata u dionički kapital društva, odnosno uplaćenih doprinosa članova društva za uzajamno osiguranje;
2. rezervi (zakonske i statutarne) koje ne proizlaze iz obveza temeljem ugovora o osiguranju i
3. akumulirane dobiti i dobiti poslije oporezivanja, iz posljednjeg obračunskog perioda za koji se raspoređuje dobit, a nakon donošenja odluke skupštine o raspodjeli dobiti.

Kod obračuna osnovnog kapitala iz stavka 1. ovoga članka kao odbitne stavke uzimaju se:

1. preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
2. otkupljene vlastite dionice i
3. nematerijalna imovina.

Članak 4.

Dodatni kapital društva sastoji se od:

1. uplaćenog dioničkog kapitala i uplaćene dioničke premije iz temelja nominalnog iznosa prioritetnih kumulativnih dionica izdanih na temelju novčanih uplata u dionički kapital društva;
2. polovice upisanog neuplaćenog kapitala kod dioničkih društava ili doprinosa članova društva za uzajamno osiguranje, uz odobrenje Agencije za nadzor;
3. vrijednosti matematičke pričuve, koja u izračunu ne uzima u obzir trošak odnosno dio troška pribave osiguranja iz premijskog izračuna, umanjene za matematičku pričuvu koja u izračunu uzima u obzir trošak pribave osiguranja iz premijskog izračuna. Trošak pribave osiguranja u izračunu matematičke pričuve ne smije prelaziti 3,5 % osigurane svote. U izračunu matematičke pričuve negativne vrijednosti postavljaju se na nulu;
4. podređenih dužničkih instrumenata. Podređeni dužnički instrumenti sa fiksnim dospeljećem ili kumulativni prioritetni dionički kapital mogu iznositi najviše 25%, u odnosu na temeljni kapital ili jamstveni fond ovisno od toga koji je iznos niži. Podređenim dužničkim instrumentima u smislu ovoga Pravilnika smatraju se vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti temeljem kojih imalac u slučaju likvidacije odnosno stečaja izdavatelja, ima pravo na isplatu nakon isplate drugih vjerovnika.

Zbroj temeljnog kapitala iz članka 3. ovoga Pravilnika i dodatnog kapitala iz stavka 1. ovoga članka čine jamstveni fond društva.

Najmanje 50% jamstvenog fonda društva mora se sastojati od stavki temeljnog kapitala društva iz članka 3. ovoga Pravilnika.

Članak 5.

Pri izračunu kapitala društva, zbroj temeljnog kapitala iz članka 3. ovog Pravilnika i dodatnog kapitala iz članka 4. ovog Pravilnika umanjuje se za slijedeće stavke:

1. učešće u kapitalu 20,00% i više udjela, dionica i drugih prava, posredno i neposredno, drugih društva za osiguranje i reosiguranje, bankama i ostalim financijskim institucijama u kojima se sukladno sa posebnim propisima izračunava adekvatnost kapitala;
2. ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u pravne osobe iz točke 1. ovog stavka koja se radi poštivanja adekvatnosti kapitala uzimaju u obzir pri izračunu njihovog kapitala, a u kojima društvo ima učešnički udio;
3. nelikvidna sredstva koja nije moguće brzo unovčiti za izmirenje obveza društva i to:
 - tražbine od premije osiguranja i reosiguranja starije od 90 dana, ukoliko društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti za iste, odnosno iskazalo rashod u bilanci uspjeha,
 - ostale tražbine starije od 365 dana, ukoliko društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti za iste, odnosno iskazalo rashod u bilanci uspjeha,
 - udjeli u društva sa ograničenom odgovornošću u zemlji i inozemstvu,
 - dionice koje nisu uvrštene na organizirano tržište i
 - ostala nelikvidna sredstva.

III OBRAČUN MARGINE SOLVENTNOSTI

Članak 6.

Marginu solventnosti društva su dužna obračunavati odvojeno za poslove neživotnih, poslove životnih osiguranja i poslove reosiguranja.

Članak 7.

Margina solventnosti društva koje obavlja poslove neživotnih osiguranja i poslove reosiguranja obračunava se primjenom premijskog indeksa i indeksa šteta i jednaka je višem rezultatu od dva navedena.

Margina solventnosti primjenom indeksa premije izračunava se na slijedeći način:

Na ukupan zbroj premija ili doprinosa od djelatnosti neposrednog posla osiguranja, uključujući i sve dodatne iznose uz premije ili doprinose za posljednju poslovnu godinu, dodaju se iznosi premija primljenih u reosiguranje tijekom posljednje poslovne godine i umanjuje se za ukupan iznos premija ili doprinosa uzajamnog osiguranja otkazanih i otpisanih tijekom posljednje poslovne godine. Dobiveni iznos podijeli se na dva dijela. Prvi dio tog iznosa do 20.000.000,00 KM množi se sa koeficijentom 0,18 a drugi dio, odnosno preostali iznos množi sa 0,16. Ovako dobiveni umnošci se zbroje. Dobiveni rezultat množi se koeficijentom koji se dobije iz odnosa iznosa mjerodavnih šteta (iznos isplaćenih šteta uvećan za iznos ukupno rezerviranih šteta na kraju perioda i umanjen za iznos ukupno rezerviranih šteta na početku perioda) umanjenih za dio koji pokriva reosiguranje, naplaćene regrese i bruto iznosa mjerodavnih šteta za posljednju poslovnu godinu. Ukoliko je koeficijent niži od 0,50, onda se pri izračunu uzima koeficijent 0,50.

Margina solventnosti primjenom indeksa šteta izračunava se na slijedeći način:

Na ukupan iznos isplaćenih šteta u neposrednom poslu osiguranja za tri posljednje poslovne godine ili posljednjih sedam godina u slučaju društva koje isključivo, odnosno u većem dijelu ugovara osiguranja koja pokrivaju rizik kredita, nepogode, tuče ili mraza bez odbitka šteta koje nose reosiguravači ili retrocesionari se dodaju:

- sve isplate odšteta za obveze preuzete u reosiguranje i retrocesiju tokom istog vremenskog razdoblja i
- iznos rezervacija za štete utvrđen na kraju posljednje poslovne godine i to za neposredni posao osiguranja i za obveze preuzete u reosiguranje.

Od dobivenog iznosa oduzimaju se:

- a) primici ostvareni temeljem regresa tokom tri odnosno sedam poslovnih godina i
- b) iznosi rezervacija za štete na početku prve od tri odnosno sedam poslovnih godina i to za neposredni posao osiguranja i za obveze preuzete u reosiguranje.

Jedna trećina, odnosno jedna sedmina ovako dobivenog iznosa - ovisno o vremenu uzimanja podataka - dijeli se na dva dijela. Prvi dio tog iznosa do 14.000.000,00 KM množi se sa koeficijentom 0,26, a drugi dio, odnosno preostali iznos množi s koeficijentom 0,23. Ovako dobiveni umnošci se zbroje. Dobiveni rezultat množi se koeficijentom koji se dobije iz odnosa iznosa mjerodavnih šteta umanjenih za dio koji pokriva reosiguranje i bruto iznosa mjerodavnih šteta za posljednju poslovnu godinu. Ukoliko je koeficijent niži od 0,50, onda se pri izračunu uzima koeficijent 0,50.

Margina solventnosti za društva koja obavljaju poslove zdravstvenog osiguranja, za koja su tehničke osnove osiguranja slične tehničkim osnovama životnih osiguranja, jednaka je jednoj trećini margine solventnosti iz stavka 1. ovoga članka ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- ako su premije obračunate aktuarskim metodama temeljem tablica;
- ako društvo u svezi s tim osiguranjima oblikuje posebne pričuve za starost;
- ako premije obuhvaćaju dodatak za sigurnost na premiju;
- ako društvo može otkazati ugovor o osiguranju najkasnije prije isteka treće godine osiguranja i
- ako je ugovorom o osiguranju predviđena mogućnost povećanja premije, odnosno smanjenje obveza društva.

Margina solventnosti za prvu godinu poslovanja društva izračunava se primjenom indeksa premije.

Članak 8.

Margina solventnosti društva, koje obavlja poslove osiguranja u skupini životnih osiguranja, mora uvijek biti jednaka zbroju iznosa obračunatih prema rezultatima iz st. 2. i 3. ovoga članka.

Prvi rezultat izračunava se na sljedeći način:

Suma matematičkih pričuva formiranih na zadnji dan prethodne poslovne godine, uključujući i matematičku pričuvu formiranu za osiguranja koje pokriva reosiguranje množi se sa 0,04, a dobijeni iznos dalje se množi sa omjerom koji za zadnju poslovnu godinu odgovara odnosu između:

- ukupnog iznosa matematičkih pričuva formiranih na zadnji dan prethodne poslovne godine umanjenog za udjel matematičke pričuve koja pokriva reosiguranje (matematička pričuva neto od reosiguranja) i
- ukupnog iznosa matematičkih pričuva formiranih na zadnji dan prethodne poslovne godine uključujući matematičke pričuve za osiguranje koje pokriva reosiguranje (bruto matematičke pričuve). Ukoliko je iznos koeficijenta niži od 0,85, onda se pri izračunu uzima koeficijent 0,85.

Drugi rezultat se izračunava samo za osiguranje kod kojih rizični kapital nije negativan i izračunava se na sljedeći način:

Iznos rizičnog kapitala (gdje je rizični kapital razlika između osigurane svote za slučaj smrti i izračunate matematičke pričuve) na zadnji dan prethodne godine, uključujući rizični kapital koji pokriva reosiguranje (bruto rizični kapital) množi se sa omjerom koji za zadnju poslovnu godinu odgovara odnosu između:

- ukupnog iznosa rizičnog kapitala na zadnji dan prethodne poslovne godine, umanjenog za iznos rizičnog kapitala koji pokriva reosiguranje (neto rizični kapital), i
- ukupnog iznosa rizičnog kapitala na zadnji dan prethodne poslovne godine, uključujući rizični kapital koji pokriva reosiguranje. Ukoliko je iznos koeficijenta niži od 0,50, onda se pri izračunu uzima koeficijent 0,50.

Tako dobiveni rezultat množi se:

- sa koeficijentom 0,001 za ugovore za slučaj smrti koji su sklopljeni najviše na tri godine;
- sa koeficijentom 0,0015 za ugovore za slučaj smrti koji su sklopljeni na više od tri a manje od pet godina;
- sa koeficijentom 0,003 za ostale ugovore za slučaj smrti.

Način izračuna margine solventnosti iz st. 2. i 3. ovoga članka ne primjenjuje se za životno osiguranje povezano sa investicijskim fondovima. Izračun se vrši na sljedeći način:

- Za društvo koje snosi rizik ulaganja 4% matematičke pričuve množi se sa koeficijentom, koji se dobiva kao količnik matematičke pričuve neto od reosiguranja i ukupne matematičke pričuve i to na posljednji dan prethodne poslovne godine. Ako je dobiveni koeficijent manji od 0,85, onda se množi s koeficijentom 0,85;
- Za društvo koje ne snosi rizik ulaganja, a troškovi upravljanja su određeni i nepromjenljivi za razdoblje duže od 5 godina, 1% matematičke pričuve množi se sa koeficijentom koji se dobije kao količnik matematičke pričuve neto od reosiguranja i ukupne matematičke pričuve, i to na posljednji dan prethodne poslovne godine. Ako je dobiveni koeficijent manji od 0,85, onda se množi s koeficijentom 0,85;
- Za društvo koje ne snosi rizik ulaganja, a troškovi upravljanja nisu određeni i nepromjenljivi, 25% neto administrativnih troškova posljednjeg dana prethodne poslovne godine povezanih s tim troškovima;
- Za društvo koje snosi rizik smrti osiguranika, 0,3% ukupnog rizičnog kapitala množi se s koeficijentom dobivenim iz količnika rizičnog kapitala neto od reosiguranja posljednjeg dana prethodne poslovne godine i ukupnog rizičnog kapitala posljednjeg dana prethodne poslovne godine. Ako je tako dobiveni koeficijent manji od 0,50, onda se množi s koeficijentom 0,50.

Za dodatno osiguranje za koje se ne oblikuje matematička pričuva, a koja se ugovara uz osiguranja života, margina solventnosti se izračunava sukladno članku 7. ovoga Pravilnika.

Za poslove povrata kapitala i zdravstvenog osiguranja margina solventnosti se računa na način propisan u stavku 2. ovoga članka.

IV ADEKVATNOST KAPITALA

Članak 9.

Kapital društva iz članka 2. stavak 2. ovoga Pravilnika ne može biti manji od sljedeće tri kategorije:

1. margine solventnosti izračunate temeljem čl. 7. i 8. ovoga Pravilnika;
2. 1/3 margine solventnosti (odnosno jamstvenog fonda);
3. minimalnog iznosa jamstvenog fonda propisanog odredbama članka 54. Zakona.

Jamstveni fond društva za osiguranje definiran u članku 4. ovoga Pravilnika ne može biti manji od:

1. 1/3 margine solventnosti;
2. minimalnog iznosa jamstvenog fonda propisanog odredbama članka 54. Zakona.

Kad je kapital društva niži od jamstvenog fonda (1/3 margine solventnosti) ili od minimalnog iznosa jamstvenog fonda propisanog odredbama članka 54. Zakona, društvo je obvezno da Agenciji za nadzor podnese na suglasnost plan za financijski oporavak i plan kratkoročnog financijskog programa kojim će se ukloniti nedostatak. U planu oporavka i kratkoročnom financijskom programu obvezno se navode rokovi za njihovo provođenje, koji ne mogu biti duži od 60 dana.

Kad je visina kapitala društva viša od minimalnog iznosa jamstvenog fonda propisanog odredbama članka 54. Zakona, a nalazi se u zoni između visine 1/3 margine solventnosti (jamstveni fond) i margine solventnosti, društvo je dužno Agenciji za nadzor dostaviti srednjoročni plan za dostizanje margine solventnosti. Srednjoročni plan iz ovog stavka sačinjava se za period do tri godine sa utvrđenom godišnjom dinamikom.

V OBLIK I SADRŽAJ IZVJEŠĆA

Članak 10.

Društvo je dužno vršiti obračun, odnosno utvrđivati marginu solventnosti, jamstveni fond i kapital posljednjeg dana tekućeg obračunskog perioda i to na:

1. 31.12. tekuće godine, godišnji obračun,
2. 30.06. polugodišnji obračun,
3. 31.03. i 30.09. tromjesečni obračun,
4. dan prijenosa portfelja.

Članak 11.

Društvo obračun kapitala i jamstvenog fonda, u svezi s člankom 10. ovoga Pravilnika, iskazuje na «Obrascu K».

Obračun margine solventnosti u svezi s člankom 10. ovoga Pravilnika društvo iskazuje na:

- «Obrascu MS-1» za poslove neživotnih osiguranja;
 - «Obrascu MS-2» za poslove životnih osiguranja;
 - «Obrascu MS-3» za poslove reosiguranja.
- Obrasci iz st. 1. i 2. ovoga članka sastavni su dio ovoga Pravilnika.

Članak 12.

Društva su dužna dostavljati Agenciji za nadzor obračune iz članka 10. ovoga Pravilnika u slijedećim rokovima:

- za prvo tromjesečje do 30.04. tekuće poslovne godine;
- za drugo tromjesečje do 31.07. tekuće poslovne godine;
- za treće tromjesečje do 31.10. tekuće poslovne godine i
- za četvrto tromjesečje u roku od tri mjeseca po isteku tekuće poslovne godine odnosno do 31.03.

Obrasci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti ovjereni od direktora i imenovanog ovlaštenog aktuara društva.